

CURS DE FORMACIÓ I D'ESTIU

VIATGERS, GOLAFRES, CUINERS I BÓTES DE VI

(UN PASSEIG GASTRONÒMIC PER L'EUROPA MEDIEVAL)

PROGRAMA DEL CURS

DILLUNS, 14 DE JULIOL: VIATGES PER TERRA

Tema central: Viatges per terra/ Hostals i tavernes/ Què i com es menjava en una taverna (X. Renedo).

Menjar al carrer a la Mallorca medieval: el *malcuinat* (butzes i tripes) (Antoni Contreras).

Textos catalans medievals sobre viatges per terra i hostals: El viatge a Bordeus de Pere II segons Bernat Desclot i Ramon Muntaner/ el filòsof de Calàbria i el rufià a la taverna de Palerm (*Tirant lo Blanc*, capítol 109).

Receptes: un plat de carn a determinar cuinat per André Bonnaure.

Imatges artístiques de viatges per terra a cura de Montse Barniol (historiadora de l'art).

DIMARTS, 15 DE JULIOL: VIATGES PER MAR

Tema central: Els viatges per mar (Marcel Pujol)/ Què i com es menjava en una nau (M. Pujol)/

Textos catalans medievals: *Poema dels mariners* (Traducció i comentari de Montse Galí, UdG)

Receptes: El «congre sec», segons la recepta del *Llibre del Coc* cuinat per André Bonnaure.

Imatges artístiques de viatges per mar a cura de Montse Barniol (historiadora de l'art).

DIMECRES, 16 DE JULIOL: IRLANDA, PAÍS DE GAL·LES, ESCÒCIA I ANGLATERRA

Els viatgers catalans a les Illes Britàniques (Pere March, Joanot Martorell, Ramon de Perellós, Eiximenis i d'altres estudiants).

Els receptaris anglesos (Paul Freedman, Yale University)

Textos catalans medievals: Selecció del *Viatge al Purgatori de Sant Patrici* (X. Renedo)/ festes cortesanes a Anglaterra segons el *Tirant lo Blanc*.

Receptes: un plat de carn a determinar cuinat per André Bonnaure.

Textos britànics: un poema gal·lès sobre una batalla de vins (Karen Stober, UdL).

Imatges artístiques de banquetes i cuina britànica a cura de Montse Barniol.

DIJOUS, 17 DE JULIOL: FRANÇA

Un article de síntesi sobre la cuina francesa medieval (Nelly Labere, Universitat de Bordeus)

Viatgers: Ramon Muntaner, Felip de Malla i d'altres estudiants.

Textos: relat del viatge a França del protagonista de *l'Spill*, les festes cortesanes del *Curial e Güelfa* a París.

Textos francesos: selecció i comentari d'Anton Maria Espadaler (UB)

Receptes: Receptes: un bon plat de peix a determinar cuinat per André Bonnaure.

Imatges artístiques de banquetes i cuina francesa a cura de Montse Barniol.

DIVENDRES, 18 DE JULIOL: OCCITANIA

Viatgers: Vicent Ferrer i els membres de la seva companyia, Bernat Metge, Jaume I, Arnau de Vilanova, Pere II.

Textos catalans: viatge a Lió de Jaume I, viatge de Pere II a Bordeus i a Tolosa

Textos occitans: el banquet de noces de *Flamenca* (Anton M. Espadaler, UB)

Receptes: un plat a determinar cuinat per André Bonnaure.

Imatges artístiques de banquets i de cuina occitana a cura de Montse Barniol.

DISSABTE I DIUMENGE, 19 I 20 DE JULIOL: DOS DIES DE DESCANS

De descans, però no complet, perquè també penjarem alguns materials de bon pair per no perdre les ganes de continuar el curs.

L'hort de les figueres de Mallorca: una col·lecció de figueres de tota la Mediterrània (Antoni Contreras).

Notes sobre el meló a l'Edat Mitjana (Xavier Renedo)

DILLUNS, 21 DE JULIOL: ITÀLIA

La cuina italiana medieval. Els llibres de receptes italians (Paul Freedman, Universitat de Yale)

Viatgers: Vicent Ferrer, Andreu Febrer, Joanot Martorell, Ramon Llull, Ramon Muntaner, fra Mateu d'Agrigento, Anselm Turmeda i d'altre estudiants.

Textos catalans: *Romiatge del 1320* (X. Renedo)/ fra Mateu d'Agrigento i Stromboli (X. Renedo)/ El viatge de Pere II des de Sicília cap a València.

Text italià: L'exemple de Madona Saragia, la madona de les cireres, segons Bernardino da Siena (X. Renedo)

Receptes: una recepta de Martino da Como cuinada per André Bonnaure.

Imatges artístiques de banquets i de cuina italiana a cura de Montse Barniol.

DIMARTS, 22 DE JULIOL: NORD D'ÀFRICA

Els receptaris de la cuina àrab medieval (Paul Freedman, Universitat de Yale)

Un article sobre Ibn Battuta, el gran viatger del món àrab medieval (Marco Pedretti, UdG).

Viatgers: Llull, Ramon Muntaner, Anselm Turmeda, l'expedició de Pere II a Tunis.

Textos catalans: les estades nordafricanas del Tirant i de Curial.

Receptes: el cuscús sicilià amb peix segons una recepta de Niccolò Messina (UV), cuinada per André Bonnaure. // El cuscussó menorquí segons una recepta facilitada per Antoni Contreras i preparada per André Bonnaure.

Imatges artístiques de banquetes i de cuina musulmana i del Magreb a cura de Montse Barniol.

DIMECRES, 23 DE JULIOL: TERRA SANTA

Les rutes dels viatges a Terra Santa (X. Renedo). El tràfic de relíquies.

Viatgers: els pelegrins dels anys 1323 i 1458; Jaume I i la croada del 1269; els viatges de Tirant lo Blanc i de Curial.

El llibre de pelegrinatge de Riccoldo da Montecroce (Antoni Biosca, UA).

Textos: selecció dels dos viatges del 1323 i del 1458 (X. Renedo); la croada del 1269 segons el *LdF*.

Receptes: un plat interpretat per André Bonnaure.

Imatges artístiques de pelegrins i del pelegrinatge a cura de Montse Barniol.

DIJOUS, 24 DE JULIOL: BIZANCI

Viatgers: Ramon Muntaner i els almogàvers, la princesa Eudòcia, que va fer el camí invers, de Bizanci cap a Montpeller.

La cuina turca medieval (Antoni Contreras).

Els orígens bizantins de la forquilla (Antoni Contreras)

Textos catalans: la *Crònica* de Ramon Muntaner, *Jacob Xalabín*.

Textos grecs: selecció d'Eusebi Ayensa i d'Àngel Martín.

Receptes: una recepta turca medieval triada i cuinada per Isabel Creixell (Universitat de Roma, 3).

Imatges artístiques de temàtica gastronòmica del món bizantí a cura de Montse Barniol.

DIVENDRES, 25 DE JULIOL: VIATGES FANTÀSTICS

Introducció als llibres de viatges fantàstics, de la *Navegació de sant Brandà* a John de Mandeville.

La *Navegació de sant Brandà* (Antoni Biosca, UA).

Viatgers: Guillem de Torroella (Sara Vicent, UV)

Textos catalans: selecció de *La Faula* (Sara Vicent, UV).

Textos estrangers: una antologia de Mandeville.

Receptes: un bon plat de peix a determinar cuinat per André Bonnaure.

Viatges de la malvasia per la Mediterrània (Josep Roca, Celler de Can Roca).

Imatges artístiques de països exòtics a cura de Montse Barniol.